

VAKSINASJON MOT ANDRE SYKDOMMMER

Det finnes vaksiner mot enkelte andre sykdommer hos hund, blant annet infeksjon med:

- soppen *Microsporium canis* som forårsaker hudutslett (ringorm)
- coronavirus som forårsaker magetarmbetennelse

Når det gjelder disse to sykdommene, er det usikkerhet om forekomsten og betydningen her i landet. Bruk av vaksiner anbefales kun etter en nøye vurdering av veterinæren.

VAKSINASJON I FORBINDELSE MED UTSTILLING AV HUND

Informasjon er gitt på hjemmesiden til Norsk Kennel Klub www.nkk.no under avsnittet om utstillingsregler:

«Hunden må være vaksinert mot valpesyke.

Hunder under ett års alder: Hunden må være minimum 12 uker ved siste vaksinasjon.

Hunder over ett års alder: Hunden skal være vaksinert ved ca ett års alder (maksimum 12 måneder etter forrige vaksinasjon) og deretter skal siste vaksinasjon være utført for maksimum 3 år siden. Ved første gangs vaksinasjon må det ha gått minimum 2 uker fra vaksinasjonsdato. Gyldig vaksinasjonsattest skal fremvises ved forespørsel».

VAKSINASJON I FORBINDELSE MED IMPORT OG FERIEREISER

Myndighetene har vedtatt strenge bestemmelser som regulerer import av hund til Norge og tilbakeførsel av hund som har oppholdt seg i utlandet. Dersom en planlegger å importere hund eller ta med hunden sin til utlandet og tilbakeføre den, må man derfor i god tid innhente informasjon om gjeldende bestemmelser hos veterinær eller på Mattilsynets hjemmeside www.mattilsynet.no. For innførsel fra de fleste land i EU/EØS-området og fra flere land med liknende rabiesstatus, kreves det at hunden er vaksinert mot rabies. Regelverket beskriver i tillegg obligatorisk forebyggende behandling mot en tarmparasitt som ikke finnes i Norge. Ved import og tilbakeførsel fra andre deler av verden, må hunden stå i karantene.

Utenlandsreiser øker alltid risikoen for å importere nye smittsomme sykdommer. Det viktigste forbyggende tiltaket er å bidra til at de strenge innførselsreglene blir overholdt, slik at sykdommer som ikke forekommer i

Norge ikke får innpass. Selv om det er tillatt å ta med hunden til utlandet, bør en unngå risikoadferd som for eksempel kontakt med andre dyr i løpet av utenlandsoppholdet.

RABIES (Hundegalskap)

Årsaksforhold

Rabies er en fryktet sykdom som er forårsaket av rhabdovirus. Sykdommen finnes ikke på fastlands-Norge, men er påvist på Svalbard blant annet hos polarrev. I Europa er det særlig rødrev som smitter hunder og katter. Virus blir overført ved bitt.

Symptomer

Viruset angriper hjernen og gir hjernebetennelse slik at dyrene endrer oppførsel. Vilde dyr kan oppføre seg som tamme, mens snille dyr kan bli aggressive. Deretter oppstår lammelser som gradvis brer seg til hele kroppen. Hos både mennesker og dyr fører sykdommen nesten alltid til døden. Dersom pasienter kommer under behandling umiddelbart etter smittefarlig kontakt, er det mulig å unngå at sykdommen bryter ut.

Vaksinasjon

Vaksinasjon av hund mot rabies blir anbefalt kun i forbindelse med utenlandsreise. Hunden anbefales å være minst tre måneder gammel ved første vaksinerings. Norske myndigheter (sammen med Sverige og Malta) stiller langt strengere krav til rabiesvaksinerings enn EU-landene. Her må en antistoffmengde på minst 0,5 IE/ml påvises etter 120 dager. Ikke alle hunder vil nå dette målet. Ved grunnimmunisering mot rabies anbefales det derfor å ikke gi andre vaksiner 3 uker før eller etter, for at immunforsvaret skal være best mulig beredt på å kunne gi en høy antistoffrespons mot rabies.

Enkelte vaksineserier kan kombineres med rabiesvaksine ved revaksinerings.

LEPTOSPIROSE

Årsaksforhold

Leptospirose forårsakes av leptospira-bakterier. Leptospirose forekommer sjelden i Norge, men er vanlig i Middelhavslandene og i Øst-Europa. Derfor anbefales vaksinasjon av hunder som skal reise til disse landene. Bakterien forårsaker betennelse i lever eller nyrer og kan være dødelig. Bakterier skilles ut med hundens urin og kan på denne måten smitte til andre. Mennesker kan også bli smittet av leptospira-bakterier.

Symptomer

Vanlige symptomer er feber, oppkast, gulsott og sparsom urinering. Mange hunder blir imidlertid ikke syke selv om de er smittet.

Vaksinasjon

Det finnes flere vaksiner mot leptospirose, og noen foreligger i kombinasjon med vaksiner mot andre sykdommer. Vaksiner mot leptospirose gir en forholdsvis kortvarig beskyttelse. Grunnvaksinerings består av to doser med cirka fire ukers mellomrom. Deretter må hunden revaksineres med 6–12 mnd mellomrom og helst i tilknytning til utreise.

Veterinærinstituttet

National Veterinary Institute

Veterinærinstituttet ble etablert i 1891 og er nasjonalt forsknings- og kompetansesenter som gir forvaltningsstøtte innen husdyrhelse, vilthelse, fiske- og skjellhelse, fôrhygiene og mattrygghet. Veterinærinstituttet har vel 300 ansatte i Oslo, Sandnes, Bergen, Trondheim, Harstad og Tromsø.

Oppgavene til Veterinærinstituttet omfatter blant annet:

- Beredskap for bekjempelse av alvorlige, smittsomme sykdommer
 - Rådgivning
 - Sykdomsdiagnostikk og -overvåkning
- Forebyggende helsearbeid
- Veiledning av veterinærer, husdyreiere og fiskeoppdrettere, blant annet i bruk av vaksiner
 - Produksjon av forsøks- og autovaksiner
- Forskning

www.vetinst.no

Veterinærmedisinsk Oppdragscenter AS

VESO Oslo er Norges ledende distributør av vaksiner og andre legemidler til bruk på dyr. Vi tilbyr også dokumenterte helsesrelaterte produkter.

www.veso.no

Vaksiner til hund

– Vern om din venn

BRUK AV VAKSINER TIL HUND

Hvorfor skal hunden vaksineres?

Ved å vaksinere hunden blir den beskyttet mot visse infeksjonssykdommer. For flere av disse finnes det ikke effektiv behandling. Vaksinasjon er et viktig, effektivt og rimelig forebyggende tiltak. Det er viktig at så mange hunder som mulig blir vaksinert mot de mest alvorlige sykdommene. Når vaksinasjonsdekningen er høy, blir populasjonen beskyttet mot sykdomsutbrudd.

Hva er vaksinasjon?

Vaksinasjon innebærer at hunden får en ufarlig variant av den mikroorganismen (for eksempel virus) hunden skal beskyttes mot. Immunsystemet blir stimulert blant annet til å produsere antistoffer mot mikroorganismen. Dermed blir hunden motstandsdyktig mot sykdommen (utvikler immunitet). Valper mangler antistoffer ved fødselen og er derfor svært mottagelige for infeksjonssykdommer. Nyfødte valper får tilført antistoffer fra tispa gjennom råmelka. Det første levedøgnet er spesielt viktig i så måte, for da suges antistoffer svært lett opp fra tarmen. Ved å vaksinere tispa vil råmelka inneholde antistoffer mot de infeksjoner det vaksineres mot. På denne måten blir valpene beskyttet de første leveukene.

Vaksinasjonsprogram

På grunnlag av kunnskap om utbredelse, smittepress og betydning vurderer veterinær i samråd med dyreeier hvilke sykdommer det kan være aktuelt å vaksinere mot og hvordan vaksinasjonsprogrammet bør legges opp. Alle hunder bør bli vaksinert med kjernevaksinene mot valpesyke, parvovirusinfeksjon og smittsom leverbetennelse. Tilleggsvaksinene mot andre sykdommer skal kun brukes etter forutgående vurdering av smittefare eller når regelverket krever det.

For å få best mulig effekt er det viktig å vaksinere til riktig tid i forhold til alder, drektighet og fødsel. For å sikre god beskyttelse over tid, er det for de fleste vaksiner nødvendig å gjenta vaksinering med jevne mellomrom. Bare friske dyr skal vaksineres.

Andre forebyggende tiltak

Vaksinasjon alene er som regel ikke tilstrekkelig for å hindre utbrudd av en infeksjonssykdom. God hygiene, godt miljø og fullverdig fôring er av stor betydning for å redusere smittepress og øke hundens naturlige motstandskraft. I tettbygde strøk bør man fjerne hundens avføring for å hindre at smitte spres til andre dyr. Valper bør ha begrenset kontakt med uvaksinerte hunder og hunder med ukjent vaksinasjonsstatus før de selv er vaksinert.

Bivirkninger

Det er en viss risiko for bivirkninger etter vaksinering. Forbigående nedstemthet kan forekomme, og av og til utvikles en mindre hevelse på injeksjonsstedet som forsvinner uten behandling. Alvorlige bivirkninger forekommer imidlertid sjelden. Ta kontakt med veterinær dersom spesielle forhold inntreffer etter vaksinering. Bivirkningsmeldinger skal sendes til Legemiddelverket.

Godkjenning og kontroll av vaksiner

Alle vaksiner til bruk på dyr i Norge er godkjent av Statens legemiddelverk og brukstillatelse blir gitt av Mattilsynet.

PARVOVIRUSINFEKSJON

Årsaksforhold

Sykdommen skyldes et parvovirus som angriper tarm-slimhinnen. Hos valper kan også hjertet bli affisert. Smitte skjer hovedsakelig ved direkte kontakt mellom hunder og indirekte via avføring som inneholder store mengder virus. Parvovirusinfeksjon opptrer fra tid til annen i Norge.

Symptomer

Sykdommen begynner gjerne med oppkast, feber og etter noen timer kommer en kraftig diaré som kan være blodig. Dersom hunden ikke får behandling, vil den bli uttørket på grunn av væsketapet, og valper og svekkede dyr kan dø av sykdommen.

Vaksinasjon

Valper kan bli vaksinert første gang ved 12 ukers alder. Dersom det er grunn til å anta at valpen blir utsatt for et stort smittepress på et tidligere tidspunkt, kan en starte vaksinasjon allerede ved 8 ukers alder. Da har imidlertid mange valper fortsatt antistoffer fra tispa, og disse vil redusere effekten av vaksinen. Derfor må disse valpene få en ny dose ved 12 ukers alder når antistoffene fra tispa er «ute av kroppen». Neste vaksineringsbør foregå når hunden er cirka ett år gammel, og deretter med to eller tre års mellomrom. Vaksinen foreligger både som en enkeltvaksine og i kombinasjon med vaksiner mot andre sykdommer

SMITTSOM LEVERBETENNELSE

Årsaksforhold

Smittsom leverbetennelse skyldes et adenovirus som først og fremst angriper leveren. Virus smitter ved direkte kontakt eller indirekte via avføring, urin og spytt. Sykdommen er ikke særlig utbredt i Norge i dag fordi så mange hunder blir vaksinert.

Symptomer

Symptomene kan variere en del, men de vanligste er slapphet, feber, magesmerter, oppkast og diaré. I enkelte tilfeller fører sykdommen raskt til døden, hos andre sees kun mildere symptomer.

Vaksinasjon

Vaksinering av valper anbefales når hunden er cirka 12 uker gammel. Neste dose gis ved ett års alder.

Revaksinering bør deretter skje med to til tre års mellomrom. Vaksinen gir svært god beskyttelse, og den foreligger i kombinasjon med vaksiner mot flere andre sykdommer.

VALPESYKE

Årsaksforhold

Valpesyke forårsakes av paramyxovirus, og infeksjonen kan gi stor dødelighet. Valper er spesielt utsatt. Smitte skjer hovedsakelig ved direkte kontakt mellom hunder. Sykdommen har ikke forekommet i Norge de siste 20 årene fordi en stor del av hundebestanden er beskyttet gjennom vaksinasjon. Imidlertid har det vært valpesykeepidemier i våre naboland, og dette viser at sykdom kan bryte ut dersom vaksinasjonsdekningen blir dårligere.

Symptomer

Vanlige symptomer er feber, nese- og tåreflod, hoste, oppkast og diaré. Bakterieinfeksjoner kan komme i tillegg og komplisere sykdommen. Nervøse symptomer kan opptre som en senreaksjon ved valpesyke.

Vaksinasjon

Det anbefales å vaksinere valpene første gang når de er cirka 12 uker gamle. Neste dose gis ved ett års alder. Revaksinering bør deretter foregå med to til tre års mellomrom. Det finnes gode vaksiner mot valpesyke som foreligger i kombinasjon med vaksiner mot andre sykdommer.

KENNELHØSTE

Årsaksforhold

Kennelhoste er en smittsom infeksjon i hundens øvre luftveier som kan forårsakes av både bordetella-bakterier og parainfluenzavirus. Sykdommen oppstår oftest hos hunder under kennelopphold, men andre hunder kan også bli syke.

Symptomer

Det vanligste symptomet er langvarig, tørr hoste, men som regel uten feber. Denne tilstanden kan i enkelte tilfeller utvikle seg videre til bronkitt eller lungebetennelse. Allmenntilstanden er sjelden nedsatt, men hunden bør holdes i ro til hosten har avtatt.

Vaksinasjon

Vaksinering mot kennelhoste anbefales før forventet smitterisiko som for eksempel opphold i kennel. Parainfluensavaksinen foreligger som enkeltvaksine eller i kombinasjon med vaksiner mot andre sykdommer, og den blir injisert under huden. Bordetellavaksinen blir gitt som nese dråper. Revaksinering årlig. Vaksinerte hunder blir ikke fullstendig beskyttet og kan smittes. Symptomene er imidlertid milde og sykdomsforløpet av kort varighet.

FURUNKULOSE

Årsaksforhold

Furunkulose er en infeksjon i huden som skyldes stafylokokk-bakterier. Bakteriene finnes normalt i små mengder på huden, men hos enkelte dyr klarer de å trenge gjennom hudbarrieren og forårsake betennelse.

Symptomer

Det vanligste symptomet er byller med puss i huden og underhuden. Dette forårsaker som regel kløe. Av og til sprekker byllene opp slik at pusset kommer ut. Byllene kan opptre overalt på kroppen, men oftest på potene mellom tærne, i hoderegionen eller nedover på beina. De fleste hunder er ikke allment påkjent, men i alvorlige tilfeller kan hunden ha smerter når den beveger seg.

Vaksinasjon

Vaksinen mot furunkulose blir laget på grunnlag av bakterier isolert fra den enkelte syke hunden (autovaksine). Vaksinering skjer to ganger i uka i syv uker, eventuelt i en lengre periode. Vaksinedosen økes gradvis, slik at hunden

bygger opp sitt eget forsvar mot bakteriene. Effekten av vaksinen varierer noe avhengig av hvor godt hundens eget immunsystem klarer å reagere på vaksinen.